

Türk Tabipleri Birliđi

Turkish Medical Association

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĐÜ
Mithatpaşa Cad. No.3
Sıhhiye-ANKARA

724/2017

24.04.2017

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĐÜ'NE
ANKARA

İlgi :29.12.2016 gün ve 1953 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazımız ile Bakanlığınız tarafından yayımlanan devlet hizmeti yükümlülüğü kurası duyurularında ataması yapılacak olan hekimler hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen 8. alt bendi "*Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.*" hükmü gereğince güvenlik soruşturması yapılacağıın ilan edildiği, hekimlerden Birliğimize gelen başvurulardan güvenlik soruşturmalarının makul süre içerisinde sonuçlandırılmadığı, kimi hekimlerin herhangi bir haklı gerekçe olmaksızın atamalarının yapılmadığı, bu işlemlerin hukuka aykırı olduğu belirtilerek hekimlerin atamalarının yapılması talep edilmiştir.

Yazımıza bugüne kadar herhangi bir yanıt verilmediği gibi devlet hizmeti yükümlülüğü kurasına katılan ve ataması yapılan hekimlerden güvenlik soruşturması formunun doldurulması istenmeye devam edilmektedir. Hiçbir haklı gerekçe olmaksızın güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğu ileri sürülerek hekimler atanmamakta ya da aradan aylar geçmesine rağmen güvenlik soruşturması tamamlanmamaktadır.

Türk Tabipleri Birliđi Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

3359 sayılı Yasa'daki devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlamadan hekimlerin mesleklerini ifa edemeyeceklerine ilişkin hüküm uyarınca ataması yapılmayan hekimler başkaca herhangi bir yerde de çalışmadığından mağduriyetler giderek artmaktadır.

Bakanlığımızın işlemleri açıkça hukuksal düzenlemelere aykırı olduğundan ilgede kayıtlı yazımızda belirttiğimiz hususların tekrar hatırlatılarak ivedilikle bu hukuka aykırı işlemlere son verilmesi talebinin yinelenmesi zorunluluğu doğmuştur. Şöyle ki;

657 sayılı Yasa'nın 48. maddesinde, devlet memurluğuna alınacaklarda genel ve özel şartlar sayılmıştır. Genel şartların sayıldığı (A) bendine 29.10.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 676 sayılı KHK ile eklenen 8. fıkra ile "güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak" koşuluna da yer verilmiştir.

Bu maddenin kapsamı, kime, nasıl uygulanacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Yasaya KHK ile eklendiğinden maddenin düzenleniş amacı da bilinmemektedir. Bir başka anlatımla herhangi bir Yasa gerekçesi bulunmamaktadır.

Dolayısıyla hükmün nasıl uygulanacağı ve kapsamı bu alandaki özel düzenlemelere bakılarak belirlenecektir. Güvenlik soruşturmasının yasal dayanağını 4505 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli İle Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine Ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan alt düzenleyici işlemler oluşturmaktadır. Kanunun 1. maddesinde; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile askeri, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılacağı düzenlenmiştir.

Yine Güvenlik Soruşturması Ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde de benzer hükümlere yer verilmiştir. Yönetmeliğin 8. maddesinde; "*Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması; gizlilik dereceli birim ve kısımlar ile askeri, emniyet, istihbarat teşkilatlarında ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalıştırılacak personel hakkında yapılır*" hükmüne yer verilmiştir. Bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere kamu kurum ve kuruluşlarının tüm birimlerinde değil gizlilik dereceli birim ve kısımlarında çalıştırılacak personel için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılması mümkündür.

Yönetmeliğin uygulanmasını göstermek üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca Yönergeler hazırlanmıştır. Sağlık Bakanlığı tarafından da 2005 yılında Güvenlik Soruşturması Ve Arşiv Araştırması Yönergesi yayımlanmıştır. Ancak bu Yönergede Bakanlığa bağlı hangi birimde çalışan personel için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılacağı belirlenmemiştir.

Bununla birlikte Yönetmeliğin 4. maddesinin (b) bendinde gizlilik dereceli birim ve kısımlar, gizlilik dereceli bilgi ve belgelerin bulunduğu bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarındaki makam sıralaması şeklinde tanımlanmıştır.

Aktarılan hukuksal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde Sağlık Bakanlığı'nın her birimi yönünden değil gizlilik dereceli birim ve kısımlarda çalıştırılacak personel yönünden güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasının olanaklı olduğu anlaşılmaktadır. Metinlerden gizlilik dereceli birim ve kısımların özellikle üst düzey makamlar, idari görevleri yürütenler olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarında çalıştırılmak üzere atanacak hekimler yönünden güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasını haklı kılacak bir nedenin olmadığı açıktır. Çünkü hekimler sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışmakta, hasta görmekte, eğitim-öğretim çalışmalarına katılmaktadır. Hekimlerin ulaşabileceği bilgi ve belgeler de yürüttükleri bu çalışmalar ilişkin bilgi ve belgeler ile sınırlıdır. Bir başka anlatımla hekimler örneğin hasta dosyalarına, eğitici olduklarında kendilerinin kullanımına açılan eğitimci sayfalarına ulaşabilmekte, doğrudan Bakanlığın iş ve işlemlerine ilişkin bilgi ve belgelere erişememektedir. Dolayısıyla 657 sayılı Yasa uyarınca ataması yapılacak hekimler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasının hukuksal düzenlemelere uygun olmadığı kanısındayız.

Gizlilik dereceli birim ve kısımlarda çalıştırılacak personel yönünden de idareniz güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını makul süreler içinde tamamlamakla yükümlüdür. Zira Anayasa'nın 70. maddesinde, "Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." denmektedir. İdare, herkesin kamu hizmetine girme hakkını ihlal etmeksizin işlem tesis etmekle yükümlüdür.

Nitekim Güvenlik Soruşturması Ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nin 12/c maddesinde güvenlik soruşturmasının 60 gün içerisinde tamamlanacağı düzenlenmiştir. Yine Avrupa Konseyi'nin İdari Takdir Yetkisinin Kullanılmasına İlişkin R(80)2 sayılı tavsiye kararında yasal sürenin öngörülmemesinin başvuranı belirsiz durumda bırakacağı, gizli bir keyfilik oluşturacağı ifade edilmiş ve idarenin işlemi her somut olayın karmaşıklığına, kararın aciliyetine ve ilgili kişilerin sayısına göre

makul bir süre içinde yapılması gerektiği vurgulanmıştır.¹ Yargı kararlarında olayın subjektif koşullarının değerlendirilerek atama için idareye makul bir süre tanınacağı belirtilmiştir.²

Bakanlığınızın sağlık kurum ve kuruluşlarında çalıştırılmak üzere atanacak hekimler yönünden güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapma yetkisi bulunmamakla birlikte bugüne kadar çeşitli dönemlerdeki kuralar ile ataması yapılan hekimlerden bazılarının güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğu gerekçesiyle atamasının yapılmadığı öğrenilmiştir. Bu işlemler yetki yönünden hukuka aykırı olmasının yanı sıra üst hukuk normlarına da aykırılık teşkil etmektedir.

Zira hekimler 3359 sayılı Yasa ile her bir eğitimleri için ayrı ayrı olmak üzere devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmek zorunda bırakılmış, Yasanın Ek 4. maddesi ile de anılan yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde mesleki faaliyetin sürdürülemeyeceği ifade edilmiştir. Hekimler haklarında yürütülen güvenlik soruşturmalarının olumsuz olduğu gerekçesiyle devlet memuru olamadığı gibi mesleklerini de icra edemez hale gelmektedir.

Bu haliyle idari işlemler Anayasa'nın 48. maddesinde düzenlenen herkesin dilediği alanda çalışma hak ve hürriyetine sahip olduğuna ilişkin maddeyi ihlal eder sonuçlar doğurmaktadır. Aynı zamanda Anayasa'nın 13. maddesinde düzenlenen temel hak ve özgürlüklerin ölçsüz biçimde sınırlandırılmayacağına ilişkin kurala da aykırılık oluşturmaktadır.

Dolayısıyla devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmek üzere kuraya başvuran ancak güvenlik soruşturması sonucu ya da halen soruşturma sonucunun beklendiği gerekçesiyle ataması yapılmayan hekimler yönünden de idarenin işlemleri çalışma hakkını ihlal edecek şekilde büründüğünden açıkça üst hukuk normlarına aykırıdır.

Bununla birlikte 3359 sayılı Yasa'yla hekimlere getirilen devlet hizmeti yükümlülüğüne ilişkin maddelerin gerekçesinde bu düzenlemenin amacını Anayasal sınırlar aşılımadan ülkedeki sağlık hizmetinin kesintiye uğramaması için bir süreliğine hekimlere kamu hizmetinin gördürülmesi şeklinde açıklamaktadır. Dolayısıyla hekimlerin atamalarının yapılmaması aynı zamanda sağlık hizmetinin de kesintiye uğratmakta, kamu yararını ihlal etmektedir.

¹Onur Karahanoğulları, "İdari Takdir Yetkisinin Kullanılmasına İlişkin, Avrupa Konseyi Bakanlar Konseyi'nin R(80) 2 sayılı Tavsiye Kararı", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, cilt 45, sayı 1-4, (1996), sayfa 323-341, (İngilizce'den çeviri)

² Danıştay 12. Dairesi'nin E.2000/1231, K.2000/3283 sayılı ve 09.10.2000 günlü kararı

Tüm bu nedenlerle;

- a) Devlet hizmeti yükümlülüğü kurası ile sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışmak üzere atanacak hekimler yönünden güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılmasına ilişkin işlemlere derhal son verilmesi;
- b) Bugüne kadar bu hekimlerden güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumsuz olduğu gerekçesiyle ataması yapılmayanlar yönünden işlemlerin geri alınarak atamalarının ivedilikle yapılması,
- c) Yine bu hekimlerde halen güvenlik soruşturması devam edenler yönünden bu işlemlerin sonlandırılarak hekimlerin atamalarının ivedilikle gerçekleştirilmesi,
- d) Gizlilik dereceli birim ve kısımlarda çalıştırılacak personel yönünden de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının en geç 60 günü geçmemek üzere makul süreler içinde tamamlanması

talebimizi bilginize sunarız.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. M. Raşit Tükel

TTB Merkez Konseyi
Başkanı